

SORSELE KOMMUN

Redovisning av **VA-verksamheten**

2023

VERKSAMHETSBERÄTTELSE

VATTEN OCH AVLOPP

2023

Kommunstyrelsen har ansvar att förvalta de allmänna VA-anläggningarna som finns inom kommunens verksamhetsområde. VA-verksamheten styrs övergripande av VA-lagen samt styrdokumentet ABVA (Allmänna Bestämmelser för Vatten och Avloppstjänster) samt VA-taxan med dess beslutade verksamhetsområde.

Målsättningen är att leverera ett bra och livsmedelsgodkänt vatten i erforderlig mängd samt omhänderta avloppsvattnet på ett för miljön riktigt och korrekt sätt. Verksamheten har också att följa de av myndigheter beslutade riktvärden för utsläppskontroll.

Inom kommunen finns 5 st. vattenverk varav ett vattenverk som förser industriområdet sågen med vatten, 4 st. reningsverk samt 18 st. pumpstationer. Totalt finns det 45 km dricksvattenledningar, 4,1 km råvattenledningar, 37,2 km spillvattenledningar och slutligen 16 km dagvattenledningar. Vidare sköter VA-verksamheten om 6 st. ytvattenpumpstationer och 2 brandbrunnar. Utöver detta så finns det inom verksamhetsområdet 2 st. högreservoarer (vattentorn).

Från 2007 gäller lagen ”Lagen om allmänna vattentjänster 2006:14”. I den föreskrivs att VA-verksamheten skall särredovisas ekonomiskt från andra kommunala verksamheter med egen balans och resultaträkning.

Verksamhetens mål och inriktning

Verksamhetsmål	Måluppfyllelse
Att leverera ett fullgott vatten enligt leverans och kvalitetsbestämmelser som gäller för verksamheten	Under året har vattenleveranser skett med godkända vattenprover. Målet har delvis uppnåtts.
Att säkerställa leveranssäkerheten så konsumenten ej får avbrott på vattenleveransen	En fortsatt utbyggnad av övervakningssystemet så att vi får en snabbare indikering vid läckor. Målet har delvis nåtts.
Att erforderlig mängd vatten levereras	Vi har haft några korta stopp i leveransen orsakat av strömavbrott. Avvikelse i Blattnicksele under tiden för rengöring. Målet har delvis nåtts.
Att avloppsfunktionerna har varit utan avbrott	Högtrycksspolning av avloppsnätet gör att störningarna i nätet är relativt få. Målet har nåtts.
Att provtagning på avloppsvattnet följer upprättade kontrollprogram	Provtagning har skett enligt kontrollprogrammet. Målet har nåtts.
Att onödig bräddning av avlopp ej sker till recipient	Bräddning har skett vid fåtal tillfällen. Målet har uppnåtts.
Att dagvattensystemet fungerar utan risk för översvämningar	Relativt låga flöden samt att sandfång rengörs i samband med högtrycksspolning. Detta har ej skett under året. Målet har nåtts.
Att högtrycksspolningar utförs i förebyggande syfte	Högtrycksspolningar enligt plan. Målet har nåtts.
Att kända nedsatta funktioner i ledningsnätet åtgärdas	Under 2023 - utbyte av huvudventiler samt serviser – tas från driftsbudget. Målet har delvis uppnåtts.

Att energibesparande åtgärder utförs i byggnader som tillhör VA-verksamheten	Lokalförsörjningsplan uppdaterad under 2023 vad gäller byggnader inom VA. Målet har delvis nåtts.
--	---

Viktiga händelser under året

- Nya dricksvattenföreskrifter som reglerar hantering och frekvens av provtagande och gränsvärden för vattenprover har införts under 2023. Detta har inneburit utmaningar i att uttyda resultat på provsvar och har provsvaren ska hanteras. VA-verksamheten har här tagit stöd av VAKA (nationella vattenkatastrofgruppen) för att säkerställa korrekt hantering.
- Förekomst av E-colibakterier, vilket åtföljdes av koliforma bakterier, i Blattnicksele under hösten 2023. Detta ledde till ett omfattande arbete för att säkerställa vattenkvalitet för boende i området. Kostnad för detta uppgår till 350tkr.
- Planerat strömavbrott i samband med Vattenfalls åtgärder på ledningsnät under våren 2023 – period höga flöden. För att säkerställa funktion på ledningsnätet installerades möjligheten till reservkraft på ytvattenpumpstationer i tätorten. Kostnad för VA-verksamheten för dessa insatser uppgår till 200tkr.
- Vi har under året haft ett flertal läckor på vattenledningsnätet. Verksamheten ser en stor utmaning i samtliga verksamhetsområden. Särskilt bekymmersamt läge i Ammarnäs där verksamheten har svårigheter att lokalisera läckorna, samt att nya läckor uppstår efter hand. Under högsäsong, perioden februari till maj, belastas VA-verksamheten hårt.
- Installationen av HWC vid badsjön slutfördes under 2023.
- Ett antal pumpar (råvattenpumpar, avloppspumpar) förnyades under 2023.
- Återstående arbeten vad gäller läkemedelsprojektet har ej utförts under 2023. Anläggningen är inte fullt ut anpassad till klimatet och kräver ytterligare åtgärder för att kunna sätta i drift på ändamålsenligt sätt.
- Arbete med framtagande av Vattentjänstplan för att uppfylla lagstiftning utfördes under höst 2023. Beslut om antagande av Vattentjänsteplan tas under 2024.
- Ingen höjning av VA-taxa under 2023. Behov finns att ta fram åtgärdsplan vad gäller underhåll och kommande investeringar för VA-anläggningar och ledningsnät samt att anpassa investeringstakten i relation till kommande VA-taxa.

Personal

VA-verksamheten utgår från Gatukontorets organisation. Denna leds av en enhetschef på heltid. Gatukontoret är en egen resultatenhet inom Tekniska verksamheten. Detta innebär att VA-personalen också utför arbeten inom andra verksamhetsområden som Gatukontoret har ansvar för. Förutom arbetsledning så finns fyra heltidsanställda och en anställd 80% Totalt 4,8 medarbetare som sköter Gatukontorets 14 verksamhetsområden.

Gatukontorets verksamheter:

Rastplatser	Elljusspår
Spår/Leder	Vatten/Avlopp
Sommarväghållning	Avfallshantering
Vinterväghållning	Slamhantering
Gatubelysning	Tjänster åt utomstående
Parker och plantering	Isbanor
GVA-personal	Maskiner o fordon

Inom VA-verksamheten fördelas 0,33 heltid i arbetsledning samt 1,50 heltid i personalresurser, **totalt 1,83 heltidstjänster**.

Ekonomi

Upprättad resultaträkning visar på ett resultat på -425 000 SEK. Enligt lag om allmänna vattentjänster får VA-kollektiven inte gå med vinst. Driftresultatet kan balanseras över en treårsperiod.

Framtiden

VA-verksamheten är i en generationsväxling vad gäller personalen och resurser kommer att läggas på att uppdatera dokumentationen på VA-systemen både på näten och våra VA-verk för att underlätta vid driftsstörningar, samt att fortsätta utbyggnad av vårt digitala övervakningssystem. Under 2024 kommer verksamheten göra översyn av nyckeltal för bemanning av VA-verksamheten.

Arbetet med framtagande av underhålls- samt investeringsplan för Sorsele kommuns VA-anläggningar och ledningsnät intensifieras under 2024. Parallellt arbetas med förslag till kommande VA-taxa inför 2025. Tekniska verksamheten ser behov av att säkra årlig investering i anläggningar och ledningsnät för att trygga fortsatt leverans av vattentjänster.

Sorsele kommun har för avsikt att utöka VA-verksamheten med ytterligare verksamhetsområde – Nalovardo. Former för hur detta ska ske arbetas fram under 2024.

Former för hur invånare ska kunna komma i kontakt med medarbetare inom VA-verksamheten utanför ordinarie arbetstid kommer att förtydligas under 2024.

Nyckeltal

Levererat vatten m³

Lev vatten m ³	2019	2020	2021	2022	2023	(mål)
Ammarnäs	46 246	68 351	58 325	52 431	75 098	40 000
Sorsele	118 554	117 743	136 145	121 700	123 373	110 000
Blattnicksele	11 377	12 923	12 800	13 134	12 343	13 000
Gargnäs	25 132	11 096	15 850	13 957	27 297	12 000
Totalt	201 309	210 113	223 120	203 244	238 111	175 000

Totalt anslutna vattenanläggningar/kunder 942 st.

Behandlat spillvatten Sorsele reningsverk					
	2020	2021	2022	2023	Mål
Flöde reningsverk m ³	195 579	169 868	181 139	161 435	116 000
Producerat dricksvatten m ³	117 743	136 145	121 700	123 376	110 000
Ovidkommande vatten m ³	77 836	33 723	59 439	38 059	6 000
	40%	20%	33%	23%	5%

Dricksvattenkvalitet 2023

		Anmärkta prov	
Totalt antal prov		Anmärkning som kräver omedelbar åtgärd	Otjänligt

Totalt	106	1	1 (E-coli)
Andel		0,009%	0,009%
Mål		0%	0%

Kommentar: Stort antal prover togs under hösten i Blattnicksele vid förekomst av E-coli. Nya dricksvattenföreskrifter har dessutom renderat i ökat antal vattenprover. Nivåer för gränsvärden har förändrats och kommer synliggöras i årsredovisning 2024.

Avslutning

Vi står inför en tid med många utmaningar. Befolkningsminskning, gammalt ledningsnät, nya myndighetskrav, orolig elmarknad, höjda räntor och inflation. Viktigt är att ha en engagerad och kunnig personal där utbildning och kompetensutveckling sker fortlöpande.

VA-verksamheten bedrivs med ett minimum av personella resurser och mycket begränsade ekonomiska medel. Trots detta anser verksamheten att vi har en drifts- och kvalitetssäker VA-verksamhet mycket beroende på driftspersonalens höga kompetens och erfarenhet. Vi har även förmånen att ha bra förutsättningar i verksamheten då grundvatten håller en bra grundkvalitet samt relativt okomplicerade VA-anläggningar. VA-verksamheten måste ha en långsiktig planeringshorisont då det är en verksamhet som alltid måste finnas och som är av avgörande betydelse för människors livssituation och hälsa och av det skälet anser verksamheten att ansträngningar måste göras för att trygga leveranssäkerheten i vatten och avloppstjänsterna. Detta kan vi göra med vettiga och rätta årliga investeringar och förnyelser i ledningsnät och anläggningar, kompetensutveckling av driftspersonal samt en planering och handlingsplan inför de utmaningar vi står inför.

Det är även viktigt med omvärldsbevakning, samverkan med andra VA-huvudmän/kommuner, ajourhållning av teknik och hjälpmedel, kunskap i regler och myndighetskrav som ställs på verksamheten samt en god relation till våra kunder som brukar våra tjänster.

Tekniska verksamheten

Elin Bergarp, Teknisk chef

RESULTATRÄKNING FÖR VA-VERKSAMHETEN

i tkr	Not	2023	2022
Rörelsens intäkter			
Anslutningsavgifter		20	35
Konsumtionsavgifter		6 577	6 483
Summa intäkter	1	6 597	6 518
Rörelsens kostnader			
Anläggnings o Underhållsmaterial	-	290	- 485
Tjänsteköp	-	2 980	- 2 619
Av-/nedskrivningar	2 -	376	- 365
Energikostnader	-	1 003	- 988
Övriga kostnader	-	1 865	- 1 545
Gemensamma kostnader	-	413	- 281
Summa kostnader	-	6 927	- 6 284
Rörelseresultat	-	330	235
Finansiella Poster			
Räntekostnader	3 -	95	- 77
ÅRETS RESULTAT	-	425	158

BALANSRÄKNING FÖR VA-VERKSAMHETEN

tkr	not	2023-12-31	2022-12-31
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
Byggnader, Mark, Tekniska anläggningar	7	5 378	5 704
Ledningsnätet		1 832	1 871
Summa anläggningstillgångar		7 210	7 576
Omsättningstillgångar			
Kortfristiga fordringar		74	455
Kundfordringar		1 843	1 820
Upplupna intäkter			
Kassa o Bank			
Summa omsättningstillgångar		1 917	2 275
SUMMA TILLGÅNGAR		9 127	9 851
SKULDER OCH EGET KAPITAL			
Eget Kapital	4	-393	32
Varav årets resultat		-425	158
Summa Eget kapital		-393	32
Långfristiga skulder			
Nyttjad Checkkredit		1 367	1 698
Skulder till Sorsele kommun	5	7 210	7 666
Summa Långfristiga skulder		8 577	9 364
Kortfristiga skulder			
Leverantörsskulder		848	458
Övriga skulder	6	61	269
Upplupna kostnader o Förutbetalda intäkter	6	34	38
Summa kostfristiga skulder		943	765
SUMMA SKULDER OCH EGET KAPITAL		9 127	10 003

NOTER:

Not 1 Fördelning av intäkter i tkr

	2023	%
Försäljning externt	-6 384 071	97%
Försäljning i koncernen	635	0%
Försäljning internt	-213 256	3%
	-6 596 691	100%

Not 2 Avskrivningar

Följande avskrivningstider tillämpas för investeringar

	Avskrivningstid
Mark/ledning	70
Bygg ex pumpbrunn	50
EI	40
Maskin och process dricksvatten, tankar, cisterner, pumpar	25
VVS	50
Maskin och process avlopp, biogas	10
Styr, övervakning, instrument	10

Not 3 Räntekostnader

Internränta har debiterats på det bokförda värdet på anläggningstillgångarna vid ingången av bokföringsåret. Debiterad internränta är 1 % vilket bygger på en samhällsekonomisk kalkyl över den femåriga statsobligationsräntan som kommunförbundet gjort. Alla investeringar är lånefinansierade.

Not 4 Årets underskott/överskott

Årets underskott bokas på kommunens balanskonto VA-fond:

IB 2023	-32
Resultat 2023	<u>-425</u>
UB 2023	-457

Not 5 Långfristiga skulder

Långfristiga skulder utgörs av ett internt lån hos kommunen motsvarande det bokförda värdet på tillgångarna. Amorteringen beräknas ske vid varje årsskifte.

Not 6 Kortfristiga skulder

Övriga skulder utgörs av okompenserad övertid och sparad semester inkl sociala avgifter samt upplupna pensionskostnader individuell del. Här redovisas även momskulden.

Not 7 Materiella anläggningstillgångar

	2023		
	Avloppsverk Vattenverk	Ledningar	SUMMA
Anskaffningsvärden			
Ingående investeringar	11 232	6 048	17 280
Årets investeringar	275	0	275
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	11 507	6 048	17 555
Avskrivningar och nedskrivningar			
Ingående avskrivningar	5 477	4 137	9 614
Årets avskrivningar	326	39	365
Utgående ackumulerade avskrivningar och nedskrivningar	5 803	4 177	9 980
Ingående planenliga restvärden	5 755	1 911	7 666
Utgående planenliga restvärden	5 704	1 871	7 576
	2022		
	Avloppsverk Vattenverk	Ledningar	SUMMA
Anskaffningsvärden			
Ingående investeringar	11 232	6 048	17 280
Årets investeringar	275	0	0
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	11 232	6 048	17 280
Avskrivningar och nedskrivningar			
Ingående avskrivningar	5 477	4 098	9 575
Årets nedskrivning			0
Årets avskrivningar	326	39	365
Utgående ackumulerade avskrivningar och nedskrivningar	5 803	4 137	9 940
Ingående planenliga restvärden	6 903	1 950	8 853
Utgående planenliga restvärden	5 755	1 911	7 666